

Planowanie na przyszłość:

testamenty, pełnomocnictwo, kuratela, dyrektywy na przyszłość dot. opieki zdrowotnej

Ten Arkusz Informacyjny opisuje różne opcje, które może Pan/Pani zechcieć rozważyć teraz, aby zabezpieczyć swoje interesy w przyszłości na wypadek gdyby Pan/Pani był/a zbyt chory/a aby podejmować lub przekazywać decyzje w ostatnim etapie swojego życia. Obejmuje on wiele spraw łącznie z zarządzaniem naszymi finansami i majątkiem, opisaniem swoich preferencji rodzaju opieki zdrowotnej i nominacją osoby, którą chcemy upoważnić do działania w naszym imieniu.

Może nigdy nie zaistnieje potrzeba wprowadzenia w życie niektórych z tych planów, ale wiele ludzi czuje się spokojniej myśląc o przyszłości, jeśli przemyśli pewne ważne sprawy i zapisze swoje decyzje.

Podane są dane kontaktowe organizacji, które mogą dostarczyć porady oraz/lub wszelkie formularze jakie trzeba będzie wypełnić w trakcie procesu „planowania na przyszłość”

Testamenty

Sporządzanie testamentu jest jedynym sposobem na upewnienie się, że nasz majątek zostanie rozdzielony zgodnie z naszymi życzeniami po śmierci. Jeśli nie sporządzi się testamentu, sąd wyznaczy administratora i przekaże nasz majątek Pana/Pani małżonkowi/małżonce (ślubnemu/ej jak i „de facto”) lub naszym dzieciom. Jeśli nie pozostanie nikt o pokrewieństwie bliższym niż kuzynostwo, nasz majątek przejdzie na skarb państwa.

Jak można sporządzić ważny testament?

Aby testament był ważny:

- Trzeba mieć skończone 18 lat;
- Musi on być w formie pisemnej – (ręcznie, napisany na maszynie lub wydrukowany);
- Musi być podpisany przez Pana/Panią i dwóch świadków – spadkobierca lub małżonek/ka nie powinni być świadkami, ponieważ mogą w ten sposób utracić prawo do spadku.
- Osoba sporządzająca testament musi mieć wystarczającą sprawność umysłową, aby wiedzieć co robi; oraz

- Należy rozdzielić majątek według naszych własnych życzeń.

Można sporządzić swój własny testament, ale profesja prawna bardzo doradza wszystkim, aby dali swoje testamenty do sprawdzenia prawnikowi, społecznemu ośrodkowi prawnemu (community legal centre) lub Law Access (telefon: **1300 888 529**) aby się upewnić, że są one ważne. Jeśli nasz testament jest z jakiegoś powodu skomplikowany, należy skontaktować się z prawnikiem specjalizującym się w sprawach prawnych dotyczących starszych osób.

Pakiety do sporządzania testamentów są w sprzedaży na pocztach i w kioskach z gazetami. Ich celem jest pomóc przemyśleć nam wszystkie zagadnienia i sporządzić swój testament (lub jego zarys). Można również zakupić pakiet z "Legal Wills Made Easy" ("Łatwy sposób na sporządzenie ważnego testamentu") dzwoniąc pod **1800 652 265**, lub odwiedzając **www.legalwills.com.au**.

Jak można się upewnić, że nasze życzenia zostaną spełnione?

Powinien/powinna Pan/Pani wyznaczyć kogoś w swoim testamencie na jego wykonawcę, aby ta osoba zajęła się naszymi sprawami po śmierci. Każdy, kto ma skończone 18 lat może zostać wykonawcą testamentu: Pan/Pani mąż/żona, Public Trustee NSW, prywatna firma powiernicza, znajomy lub prawnik – ale powinna to być osoba której ufamy. Przed ich nominacją, należy spytać czy zgodzą się zostać wykonawcami naszego testamentu, ponieważ będą oni nadzorowali, aby warunki naszego testamentu zostały prawnie wypełnione.

Powinien/powinna Pan/Pani wyznaczyć kogoś młodszego od siebie i wyznaczyć dwie osoby lub więcej, na wypadek gdyby jedna z nich zmarła. Należy rozważyć wyznaczenie kogoś, kto rozumie skomplikowane sprawy dotyczące finansów, podatków i sprawy prawne. Wykonawca testamentu może być równocześnie spadkobiercą testamentu.

Czy małżeństwo lub rozwód mają wpływ na mój testament?

W przypadku zawarcia związku małżeńskiego po sporządzeniu testamentu, testament automatycznie staje się nieważny. Są jednak wyjątki, więc należy się skontaktować z Public Trustee NSW lub prawnikiem po poradę.

Rozwód po sporządzeniu testamentu odwołuje lub przekreśla jakikolwiek podarunek na rzecz Pani/Pana byłego męża/ byłej żony. Wyklucza to ich również z roli wykonawców testamentu, powierników lub opiekunów. Nie stanie się tak

jednak, jeśli sąd zostanie przekonany, że nie miał/a Pan/Pani zamiaru aby odwołać podarunek lub nominację.

Opcje sporządzania testamentu.

Public Trustee oferuje bezpłatne usługi sporządzania testamentów pod warunkiem, że zostaną oni wyznaczeni jako wykonawcy (zarówno wyłączni, współwykonawcy lub wykonawcy zastępczy). Opłaty administracyjne są odliczane po naszej śmierci z naszego mienia. Przed podjęciem decyzji o zatrudnieniu Public Trustee NSW (telefon: **1300 364 103**) należy się dokładnie dowiedzieć ile opłaty będą wynosić.

Prawnicy i prywatne firmy powiernicze zazwyczaj liczą sobie pomiędzy \$80 a \$200 za sporządzenie podstawowego testamentu, ale opłata może wzrosnąć w zależności od tego jak skomplikowany jest testament.

Jeśli nie ma się swojego prawnika, serwis pomocy publicznej (community assistance service) przy Law Access może Pana/Panią skierować do jednego z nich (telefon: **1300 888 529**). Można również zadzwonić do Law Society i zapytać o prawnika w naszym rejonie specjalizującego się w sprawach prawnych dotyczących starszych osób (telefon: **9926 0333**).

Zawsze należy pytać prawników i adwokatów czy oferują zniżki dla posiadaczy Seniors Card. Wykaz Zniżek dla Posiadaczy Kart Seniorów (Seniors Card Discount Directory), wysyłany każdego roku do członków, zawiera spis prawników, którzy oferują usługi sporządzania testamentów po zniżkowych cenach. Można również odwiedzić ich witrynę: www.seniorcard.nsw.gov.au.

Testamentowe dyspozycje życia czyli Dyrektywy na przyszłość dot. opieki zdrowotnej

Testamentowa dyspozycja życia (Living Will), czasami nazywana Dyrektywą na przyszłość dot. opieki lekarskiej (Advance Care Directive) lub dyrektywą o opiece lekarskiej (Health Care Directive), jest dokumentem wyjaśniającym nasze życzenia odnoszące się do przyszłej opieki medycznej.

Testamentowa dyspozycja życia (Living Will) przyda się, jeśli nie będziemy w stanie podejmować lub przekazywać swoich decyzji dotyczących opieki lekarskiej nad nami i metod leczenia. Zazwyczaj zawiera ona takie rzeczy jak:

- To kogo chcemy wybrać żeby podejmował decyzje dotyczące naszego leczenia;
- Zabiegi oraz metody leczenia, na które się Pan/Pani nie zgadza; oraz/lub
- Czy chce Pan/Pani aby pomoc lekarska była udzielona w celu przedłużenia naszego życia, jeśli szanse wyzdrowienia będą znikome.

W NSW, testamentowe dyspozycje życia (Living Will) nie mają mocy prawnej, więc lekarze nie muszą stosować się do naszych życzeń. Zazwyczaj mają one jednak bardzo silny wpływ na pracowników służby zdrowia przy podejmowaniu decyzji dotyczących leczenia.

Po więcej informacji, należy się skontaktować z Advance Care Directive Association pod **0423 157 003**.

Pełnomocnictwo (Power of attorney)

Ustanowione pełnomocnictwo (Prescribed power of attorney)

Zwyczajne (teraz zwane "ustanowione", po ang. „prescribed”) pełnomocnictwo (power of attorney) jest dokumentem prawnym dającym wyznaczonej przez nas osobie (nominowanemu przez nas pełnomocnikowi) upoważnienie do wykonywania w naszym imieniu wszelkich, znajdujących się w naszej mocy, prawnych i finansowych czynności (np. płacenia rachunków, kupowania i sprzedawania nieruchomości, otwierania i utrzymywania kont bankowych, podpisywania umów z domami opieki i domami seniorów).

Osoba, którą Pan/Pani wybierze na swojego pełnomocnika powinna być kimś, komu się ufa. Warto jest wyznaczyć pełnomocnika na wypadek gdybyśmy z jakiejś przyczyny nie byli w stanie sami zarządzać swoimi interesami (np. gdy jesteśmy w podróży).

Można ograniczyć pełnomocnictwo do specyficznych celów (np. tylko do prowadzenia naszego konta bankowego) i można wyznaczyć więcej niż jednego pełnomocnika, pozwalając im pracować razem lub osobno.

Po ustanowieniu pełnomocnictwa zachowujemy prawo zarządzania swoimi finansami; ale jeśli nie wyznaczy się daty rozpoczęcia, nasz pełnomocnik może natychmiast zacząć działać w naszym imieniu.

Należy pamiętać, że ustanowione pełnomocnictwo staje się nieważne jeśli z jakiegó przyczyny utraci Pan/Pani swoją sprawność umysłową.

Stale pełnomocnictwo (Enduring power of attorney)

To pełnomocnictwo pozostaje w mocy w razie utraty naszej sprawności umysłowej po wyznaczeniu pełnomocnika. Trzeba zatem ufać, że osoba, którą się wyznaczy będzie działać w naszym najlepszym interesie.

Zarówno osoba dająca pełnomocnictwo jak i osoba nominowana na stałego pełnomocnika muszą podpisać i przyjąć warunki przedstawione w dokumencie o pełnomocnictwie – stałe pełnomocnictwo nie wchodzi w moc dopóki wszystkie odpowiednie dokumenty nie zostaną podpisane w obecności ustalonych świadków (np. prawnika, adwokata lub rejestratora sądu lokalnego)

Który rodzaj?

Aby wyznaczyć pełnomocnika trzeba być o zdrowym umyśle. Jeśli nie wyznaczyliśmy jeszcze pełnomocnika, a została u nas rozpoznana demencja, radzimy jak najszybciej wyznaczyć kogoś.

Ustalone pełnomocnictwo (prescribed power of attorney) będzie prawomocne tylko tak długo jak osoba, która je wyznaczyła pozostaje przy zdrowym umyśle. Stałe pełnomocnictwo (enduring power of attorney) pozostanie prawomocne nawet w razie utraty sprawności umysłowej po wyznaczeniu pełnomocnika.

Pełnomocnictwa, zarówno ustalone jak i stałe, mogą być ogólne pod względem upoważnień jakie dają pełnomocnikowi, lub mogą wyszczególniać lub ograniczać upoważnienia pełnomocnika podczas działania w naszym interesie.

Jeśli chcemy, żeby pełnomocnik zajmował się nieruchomościami, pełnomocnictwo trzeba zarejestrować w Land and Property Information Division, NSW Department of Lands (telefon: **9228 6666**).

Należy zobaczyć spis kontaktów podanych na końcu tego Arkusza Informacyjnego. Podaje on organizacje, które mogą dostarczyć porady i dokumenty jakie trzeba będzie wypełnić.

Jak można odwołać pełnomocnictwo?

Pełnomocnictwo przestaje obowiązywać, gdy albo pełnomocnik albo udzielająca pełnomocnictwa oświadczy, że nie życzy sobie kontynuować tego porozumienia

– najbezpieczniejszym sposobem jest zrobienie tego na piśmie. Staje się ono również nieważne, gdy jedna z osób umrze lub zbankrutuje.

Jeśli pełnomocnictwo było zarejestrowane, trzeba również powiadomić Department of Lands o jego unieważnieniu.

Kuratela (Guardianship)

Kurator to osoba upoważniona prawnie do podejmowania ważnych osobistych decyzji w imieniu osoby dorosłej. Pana/Pani kurator może podejmować decyzje odnośnie tego, gdzie będzie Pan/Pani mieszkać lub jakie usługi i opieka lekarska będą Panu/Pani potrzebne.

Sąd Opiekuńczy (Guardianship Tribunal) wyznacza kuratora osobom dorosłym, które nie są w stanie samodzielnie podejmować decyzji z powodu niepełnosprawności (takiej jak demencja, wylew krwi do mózgu, choroba psychiczna oraz poważne kalectwo fizyczne lub upośledzenie zmysłów).

Kuratela różni się od pełnomocnictwa tym, że kurator jest wyznaczany przez osoby trzecie, a nie przez nas. Kurator może zostać wyznaczony – dla naszego dobra - nawet w razie utraty sprawności umysłowej.

Jeśli na skutek choroby lub niepełnosprawności nie może Pan/Pani już zajmować się swoimi sprawami finansowymi i majątkowymi, a nie został wyznaczony pełnomocnik, potrzebny będzie kurator lub zarządca finansowy.

W jaki sposób jest kurator lub zarządca finansowy wyznaczany?

Sąd Opiekuńczy (Guardianship Tribunal) zapewnia system prawny do wyznaczania kuratorów lub zarządców finansowych.

Członek Pani/Pana rodziny lub znajomy będzie musiał iść do Sądu Opiekuńczego (Guardianship Tribunal) aby wyznaczono Pani/Panu zarządcę finansowego. Każdy, kto autentycznie dba o Pana/Pani dobro może się starać aby zostać zarządcą. Kurator lub zarządca finansowy musi mieć skończone 18 lat i musi zostać uznany za odpowiednią osobę przez Sąd Opiekuńczy.

Rola kuratora jest opisana powyżej. Rola zarządcy finansowego jest podobna, ale jego rola ograniczona jest do podejmowania decyzji dotyczących spraw finansowych (np. utrzymywania kont bankowych, płacenia rachunków,

inwestowania pieniędzy oraz kupowania lub sprzedawania nieruchomości), jeśli nie jesteśmy w stanie sami podejmować tych decyzji.

Jeśli nie znajdzie się odpowiednia osoba do roli kuratora lub zarządcy finansowego, Sąd może ustanowić niezależnego od Sądu urzędnika państwowego zwanego Kuratorem z Urzędu (Public Guardian) lub Pełnomocnika ds. Ochrony (Protective Commissioner), jeśli nasze finanse wymagają zarządzania.

Składanie podania w Sądzie Opiekuńczym jest bezpłatne.

Co to jest stała kuratela?

Zupełnie tak samo jak stałego pełnomocnika, można również wyznaczyć sobie stałego kuratora, który przejmie tę rolę w momencie, gdyby nam przytrafiło się coś, co uczyniłoby obecność kuratora koniecznym. Niektórzy wolą nominować własnych kurateli z wyprzedzeniem, zamiast czekać aby ktoś zgłosił się do Sądu Opiekuńczego w ich imieniu.

Można samemu ustanowić swojego kuratora na piśmie. Ze względu na trwały charakter tego postanowienia, dokument ten musi zostać poświadczony przez prawnika, adwokata lub rejestratora lokalnego sądu.

Jak uzyskać formularze i dodatkowe informacje

Biuro ds. Starzenia Się (The Office for Ageing), w ramach Wydziału ds. Starzenia się, Niepełnosprawności i Opieki Domowej w NSW (NSW Department of Ageing, Disability and Home Care), opracowało pakiet pt. „Planowanie na przyszłość” (Planning Ahead Kit), który dostarcza więcej szczegółowych informacji na temat stałego pełnomocnictwa i dyrektywy na przyszłość dot. opieki lekarskiej. Wersje tego pakietu są również opracowywane dla osób pochodzenia aborygeńskiego oraz starszych osób o różnym pochodzeniu kulturowym (i będą one dostępne od połowy roku 2007).

Egzemplarze standardowego pakietu są dostępne z Serwisu Informacyjnego Seniorów (**13 12 44**).

Aby znaleźć lokalnego prawnika, który specjalizuje się w zagadnieniach prawnych dotyczących osób starszych, należy skontaktować się z Law Society (telefon: **9926 0333**).

Należy skontaktować się ze swoim prawnikiem lub z jedną z organizacji podanych poniżej po więcej informacji lub aby otrzymać potrzebne formularze w celu ustanowienia pełnomocnika, stałego pełnomocnika lub stałego kuratora:

The Guardianship Tribunal **9555 8500** lub
 1800 463 928

The Benevolent Society **9339 8000**

LawConsumers **9564 6933**

(LawConsumers jest cennym źródłem rzetelnych informacji oraz pakietów do testamentów, kurateli, przenoszenia tytułu własności, dyrektyw na przyszłość dot. opieki lekarskiej i zatwierdzania testamentów, po dostępnych cenach)

Public Trustee NSW **1300 364 103**
 www.pt.nsw.gov.au

(Proszę odwiedzić witrynę internetową Public Trustee aby uzyskać użyteczne broszury na temat testamentów i pełnomocnictw, lub zadzwonić do Serwisu Informacyjnego Seniorów (telefon: **13 12 44**) po bezpłatny egzemplarz).

Serwis Informacyjny dla Seniorów jest inicjatywą Rządu NSW.

Przygotowując ten dokument dołożono wszelkich starań, aby informacje w nim zawarte były prawidłowe. Serwis Informacyjny Seniorów nie popiera, nie poleca ani nie daje gwarancji na usługi wymienione w tym Arkuszu Informacyjnym, w żadnej innej publikacji, ani w jego witrynie. Przed ubieganiem się o poradę lub usługę, należy najpierw samemu sprawdzić dokładność i prawidłowość podanych informacji aby zdecydować, czy produkt lub usługa jest dobrej jakości i czy odpowiadają naszym potrzebom. Wydział ds. Starzenia się, Niepełnosprawności i Opieki Domowej (Department of Ageing, Disability & Home Care) radzi zasięgnąć profesjonalnej porady jeżeli jest to konieczne.

Serwis Informacyjny Seniorów (Seniors Information Service) Grudzień 2006

Seniors Information Service is an initiative of the NSW Government and is funded by the NSW Department of Ageing, Disability and Home Care.

Seniors Information Service PO Box 1332, Crows Nest NSW 1585

Seniors
Information
Service
13 12 44